

РЕШЕНИЕ

№ 36282

гр. София, 21.09.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 49 състав, в
публично заседание на 18.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Маргарита Йорданова

при участието на секретаря Милена Чунчева, като разгледа дело номер **111** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалният кодекс /АПК /, във връзка с чл.166 ал.3 от Данъчно –осигурителния процесуален кодекс /ДОПК/.

Образувано е по жалба на „България Еър“ АД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], район С., Летище С., [улица], срещу Акт за установяване на публично държавно вземане № 44/03.12.2025г., издаден от Д. И. З., на длъжност „гл.счетоводител“ в „Летище София“ ЕАД, и определена за орган, който да издава АУПДВ от летищни такси за използване на Летище С., потвърден с Решение № 3-35/ 19.12.2025 г. на изпълнителния директор на „Летище София“ ЕАД.

Жалбоподателят в жалбата си, в съдебно заседание и в писмени бележки по делото, чрез процесуалния си представител, излага подробни съображения за нищожност на оспорения АУПДВ, тъй като счита, че същият е издаден от некомпетентен орган, алтернативно сочи, че така установените задължения с него са определени при неправилно прилагане на материалния закон и при съществени нарушения на процесуалните правила. Посочва, че при издаването на акта не са спазени процесуалните правила по извършване на проверката, започване на административното производство, изготвянето на протокол от нея и издаването на АУПДВ. Излагат се доводи за немотивираност на акта. Твърди се, че установените задължения с него са недължими, тъй като са налице суми които Летище С. е следвало да прихване и възстанови, съгласно посочени в жалбата съдебни решения. Отделно твърди, че установените с акта лихви са погасени по давност. Моли оспорваният АУПДВ да бъде прогласен за нищожен, при условията на евентуалност да бъде отменен изцяло. Претендира разноски по делото.

Ответникът по жалбата – Д. И. З., на длъжност „гл.счетоводител“ в „Летище София“ ЕАД, и

определена за орган, който да издава АУПДВ от летищни такси за използване на Летище С., чрез процесуалния си представител, в съдебно заседание и подробни писмени бележки, оспорва жалбата. Моли обжалваният АУПДВ да бъде оставен в сила като правилен и законосъобразен. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Съдът, след преценка на събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Със заповед № РД-08-301 от 31.03.1999г./ л.390 от делото/ на министъра на транспорта, на основание чл. 48а, ал.4 и чл. 122г от Закона за гражданското въздухоплаване, е възложено изпълнението на функциите на летищна администрация на Летище С. и по-специално на съвета на директорите на дружеството е възложена организацията по изпълнението на тези задължения.

Със заповед № 3-13/14.054.2025 г. на изпълнителния директор на „Летище София“ ЕАД на основание и по реда на чл. 166, ал. 2, предложение второ от ДОПК, във връзка с чл. 120, ал. 5, т. 3 и т.4 от Закона за гражданското въздухоплаване, Д. И. З., на длъжност „гл.счетоводител“ в „Летище София“ ЕАД, и определена за орган, който да издава АУПДВ от летищни такси за използване на Летище С. по чл.120, ал.1 ат ЗГВ за периода преди началната дата на концесия на обект „Гражданско летище за обществено ползване С.- публична държавна собственост“, считано от 24.00ч. на 19.04.2021г., въз основа на сключен концесионен договор между „Соф Кънект“ АД / концесионер/ и министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията / концедент/ от 22.07.2022г./ л.391 от делото/.

С протокол № 43 от 26.11.2025г., подписан от Д. И. З., на длъжност „гл.счетоводител“ в „Летище София“ ЕАД, е приключила проверката на публичните държавни вземания за летищни такси за използване на летище С. за периода 01.01.2020г. – 31.12.2020г./л.277-347 от делото/.

С уведомление изх. № 200-833/26.11.2025г., подписано от Д. И. З., на длъжност „гл.счетоводител“ в „Летище София“ ЕАД, „България Еър“ АД е уведомено за извършената проверка и започване на производство за установяване на публични държавни вземания, като му е връчен и посоченият по-горе протокол. Същата е била определена за орган, който да издава актове за установяване на публични държавни вземания от летищни такси за използване на летище С. по чл.120, ал.1 от ЗГВ./ л.276 от делото/

„България Еър“ АД е подало възражение с вх. № 200-838 / 01.02.2025 г. до „Летище София“ ЕАД, срещу констатациите в протокол № 43 от 26.11.2025г./ л.271-275 от делото/.

С акт за установяване на публично държавно вземане за летищни такси № 44/03.12.2025г., издаден от Д. И. З., на длъжност „гл.счетоводител“ в „Летище София“ ЕАД, и определена за орган, който да издава АУПДВ от летищни такси за използване на Летище С., са установени публични задължения за летищни такси и лихви за забавено изпълнение, за използване на Летище -С. от превозвача „България Еър“ АД за периода от 01.01.2020г. до 31.12.2020г. в общ размер на 11376741.41 лева,главница и лихви, както и 17057.69 лв. лихви по забавени плащания за същия период.

По делото са представени и самите фактури, включени в опис на приложени документи към протокол 43/26.11.2025г. и приложенияте към тях справки. Представени са Решение за определяне размера на летищните такси на Летище С. № 3-896/30.10.2019г., издадено от изпълнителния директор на „Летище София“ ЕАД / л.348 – 360 от делото/, както и Решение за определяне на такса паркинг на летище С. с № 3-381/16.06.2020 г./л.361-369 от делото/,представен е и договор за условията и реда за ползване на гражданско летище за обществено ползване С. по чл.43д от ЗГВ /рл.370- 389 от делото/.

В хода на съдебното производство по делото е изслушана и приета ССчЕ / л.487-628 от делото/, оспорена частично от ответника.Вещото лице, след извършена проверка на документите по

делото и в счетоводството на двете дружества е дало отговор на поставените му въпроси.

С оглед установеното от фактическа страна съдът прави следните правни изводи:

С жалба вх. № 200-869/17.12.2025 г. от „България Еър“ АД е оспорен издадения Акт за установяване на публично държавно вземане за летищни такси № 44/03.12.2025г./ л.140 – 149 от делото/. С решение № 3-35/19.12.2025 г. на изпълнителния директор на „Летище С.“, е отхвърлена подадената по административен ред жалба. Решението е връчено на 19.12.2025 г., като жалба с вх. № 286 / 07.01.2026 г. по описа на АССГ, е депозирана до съда на 30.12.2025 г. чрез административния орган – изпълнителния директор на Летище С..

С оглед на горното, жалбата е подадена от надлежната страна, в предвидения в чл.149, ал. 1 от АПК преклузивен 14-дневен срок, при наличието на правен интерес, поради което същата се явява ДОПУСТИМА за разглеждане.

Разгледана по същество жалбата е ОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

По валидността на акта:

До 19 април 2021г. „Летище София“ ЕАД е събирало таксите по чл. 120 от ЗГВ от името и за сметка на държавата. До тази дата дружеството е притежавало лиценз за летищен оператор и съответните лицензи за оператор по наземно обслужване.

Прилагането на чл. 120, ал. 5, т. 3 от ЗГВ следва от чл. 6.09, абзац 2 от Финансовия договор, сключен между Правителството на Република България, Европейската инвестиционна банка и „Летище София“ ЕАД (ратифициран със закон, приет от 38-то Народно събрание на 5 ноември 1997г. (обн., ДВ бр. 104 от 1997г., изм. и доп., бр. 51 от 2003г.) във връзка с чл. 4, 01, б. „а“ от подписаното Споразумение за управление между Правителството на Република България и „Летище София“ ЕАД (Споразумението). Същото поради предсрочното погасяване на заема към Европейската инвестиционна банка, от страна на „Летище София“ ЕАД, извършено на 5 септември 2016г., и съгласно т. 7.04. от Споразумението, е прекратено с изпълнението на задължението за погасяване на заема.

По време на действие на Споразумението, летищните такси по чл. 122, ал. 1 от ЗГВ за ползване на „Летище С.“ (гражданско летище за обществено ползване - публична държавна собственост) се събират от „Летище София“ ЕАД, в качеството му на краен бенефициент на финансирането на проекта „Реконструкция, развитие и разширение на Летище С.“. Предвид, че ратифицираният от Народното събрание международен (финансов) договор има предимство пред всяка друга норма на вътрешното право по арг. от чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Република България, „Летище София“ ЕАД е добило качеството на администрация по смисъла на чл. 166, ал. 2, изречение второ от ДОПК, натоварена по закон със събирането на летищни такси.

След прекратяване на Споразумението и в изпълнение на чл. 43д от ЗГВ, е сключен Договор № ДР-48/02.09.2016г. /л.370 от делото/ между министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и „Летище София“ ЕАД. Съгласно т. 5.2.1 от договора, летищният оператор събира таксите по чл. 120, ал. 1 от ЗГВ от името и за сметка на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията (наименование на Министерството на транспорта и съобщенията към онзи момент), като същите представляват публични държавни вземания и се установяват с акт за публично държавно вземане. Приложима е разпоредбата на чл. 120, ал. 5, т. 4 от ЗГВ - летищните такси се събират от летищния оператор на летището с годишен трафик над 5 милиона превозени пътници или от летищния оператор на летището с най-голям брой пътнически превози на територията на Република България. Летищният оператор е администратор на тези такси на основание избраната от законодателя алтернатива: или 5 милиона превозени пътници, или най-голямо летище, а също така и на договорно основание.

На 20 април 2021г. е настъпила Началната дата на Концесия на летище С., като концесионерът

„Софт Кънект“ АД е придобил изключителното право да управлява публична държавна собственост, представляваща обект гражданско летище за обществено ползване С. и е станал летищен оператор на същото. От същата дата е прекратено действието на договора по чл. 43д от ЗГВ и е приложим чл. 120, ал. 5, т. 2 от ЗГВ - летищните такси се събират от концесионера при условията и реда, определени в концесионния договор.

На основание чл. 5, ал. 3, т. 4 от Наредбата доразвива правилото на чл. 120, ал. 5, т. 4 от ЗГВ, че летищният оператор на летището с годишен трафик над 5 милиона превозени пътници или летищният оператор на летището с най-голям брой пътнически превози на територията на Република България, издава фактура от името на Министерството на транспорта и съобщенията за дължимите летищни такси.

Приходът от услуга се признава, когато услугата е завършена и могат надлежно да бъдат определени разходите за нея, както и в съответствие с чл. 4, ал. 1, т. 1 от Закона за счетоводството (ЗСч) (отм., в сила до 31.12.2015г.) и чл. 26, ал. 1, т. 4 от ЗСч (нов, в сила от 01.01.2016г.). Счетоводството се осъществява на основата на принципа на начисляването - ефектите от сделки и други събития се признават в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят.

Предвид изложеното, независимо кога е предявено дадено вземане, органът, който е компетентен да го събере е този, който има правомощията по неговото администриране към момента на възникване на вземането съобразно действащото към този момент право.

Основанието за събиране на летищните такси е чл. 120, ал. 1 от ЗГВ, а за счетоводното отчитане е чл. 120, ал. 5, т. 4 от ЗГВ и т. 5.2.1 - т. 5.2.4 във връзка с т. 2.2.5 от договора, за времето до 19 април 2021г. включително. Поради причината, че летищните такси се дължат за предоставена услуга към момента за тяхното събиране до посочената дата, това е задължение на „Летище София“ ЕАД. В случая няма налице правоприемство в лицето на Министерството на транспорта и съобщенията или друго юридическо лице, или прехвърляне на това задължение към трето лице, поради което е обоснован изводът, че „Летище София“ ЕАД е компетентно да събере летищните такси до началната дата на Концесията.

Следователно, именно това дружество е следвало, чрез своите органи да събира летищните такси, както и произтичащите от тях акцесорни вземания. Тъй като и към датата на съставяне на АУПДВ, специалният закон не определил нито реда за установяване на вземанията за летищни такси, нито точният орган, който следва да извършва това, то съгласно чл.166, ал.2 от ДОПК, установяването се извършва с акт, издаден по реда на АПК, определен от ръководителя на съответната администрация.

Това е представената по делото заповед № 3-13 от 14.05.2025г. /л.391 от делото/, с която като орган, компетентен да установи летищните такси е определен г-жа Д. И. З., която именно е издала обжалваният АУПДВ. Ирелевантен е въпросът, каква е длъжностната характеристика на „главен счетоводител“ на „Летище София“ ЕАД, тъй като той няма отношение към компетентността ѝ да издаде оспореният АУПДВ. Тази компетентност е учредена със заповедта на изпълнителния директор, издадена въз основа на чл.166, ал.2 от ДОПК, а не от трудовия договор, сключен между нея и „Летище С.“. Поради това, настоящият съдебен състав прави извода, че последният е издаден от компетентен орган. Ето защо, съдът намира за неоснователни доводите, изложени в жалбата, че органът издал акта е некомпетентен.

АУПДВ е издаден в предвидената от закона писмена форма и съобразно изискванията на чл.59 от АПК, като формално съдържа фактически и правни основания за издаването му. Доколко същите съответстват на доказателствата и закона е въпрос на материална законосъобразност на акта.

Неоснователни са доводите на процесуалния представител на жалбоподателя, че акта не съдържа мотиви. Законът не определя в какъв обем следва да са изложените мотиви, но съдът счита, че изложения обем мотиви в достатъчна степен изясняват волята на административния орган, както и фактическите и правни изводи на същия.

С оглед на горното съдът намира, че оспорения АУПДВ не страда от пороци, водещи до неговата нещожност.

По процесуалната и материалната законосъобразност на акта:

1./Безспорно е, че административното производство е започнало по инициатива на органа, издал АУПДВ. Разпоредбата на чл.26, ал.1 от АПК изисква административният орган да уведоми известните заинтересовани граждани и организации освен заявителя, за започнатото производство по издаване на индивидуален административен акт, но „България Еър“ АД не е заинтересовано лице, а е адресат на акта. Действително, в случаите, в които актът се издава по инициатива не на адресата, то административен орган също следва да уведоми последния, за да може да му предостави обективна възможност да упражни правата си по чл.34 от АПК. Т. уведомление в случая е направено. Обстоятелството, че посочения служител на „Летище София“ ЕАД е извършил проверка на документите, съхранявани в самата летищна администрация едновременно или преди уведомлението не може да се схване като нарушение на административнопроизводствените правила.

За да започне производството по издаване на АУПДВ, летищната администрация вече следва да разполага с някаква информация за дължимостта на летищни такси. Такъв е и конкретният случай, при който след проучване на документите е направен предварителен извод, че такива се дължат, както и за техният размер. За резултатите от проверката е уведомено „България Еър“ АД, като от момента на получаване на уведомлението, същото е станало страна в производството по издаване на акта и е могло да упражни правата си на подобна страна.

Действително, в уведомлението е посочено, че АУПДВ ще се издаде след изтичане на седемдневен срок от връчването му. Основателно е твърдението на жалбоподателя, че оспореният акт е издаден преди да изтече този срок. Несъмнено, издаването на административен акт преди изтичане на срока за възражения и ангажиране на доказателства и доказателствени искания за събиране на такива е нарушение на административнопроизводствените правила от страна на административния орган. В конкретния случай, съдът намира, че това нарушение не е съществено, доколкото в жалбата и в писмената защита не се сочат конкретни доводи по какъв начин правата на авиокомпанията са били нарушени с извършената проверка и съдът не намира, че подобно нарушение съществува, още по-малко такова, което да може да се квалифицира като съществено.

Допуснато е обаче друго съществено нарушение на процесуалните правила при постановяване на оспорения АУПДВ.

Видно от съдържанието на приложеното по делото възражение на „България Еър“ АД, са оспорени фактическите констатации съдържащи се в протокола за извършена проверка както и за наличието на задължения за периода 01.01.2020 г. – 31.12.2020 г. Дружеството е посочило, че от проверяващия орган не е съобразен факта, че са налице искания за прихващане на суми, предявено с искания като последното е от дата 18.12.2023 г., като тези суми са определени по размер и вид с влезли в сила съдебни актове по жалби на дружеството, конкретно посочени във възражението. Със същото възражение е направено и искане производството да бъде прекратено и да се уважат исканията за възстановяване и прихващане на сумите по отменени АУПДВ със съдебни актове, влезли в законна сила.

Съгласно чл. 166, ал. 2 пр.1 от ДОПК, ако в съответния закон не е предвиден ред за установяване на публичното вземане, то се установява по основание и размер с акт за публично вземане, който се издава по реда за издаване на административен акт, предвиден в АПК. Съгласно чл. 170, ал.1 от ДОПК - извън случаите по чл. 128 - 130 до образуването на производството за принудително изпълнение на публичното вземане компетентният за установяването на публичните вземания орган извършва прихващане по реда на чл. 166, ал. 2, когато са налице основания за погасяването му с изискуемо вземане на длъжника за надвнесени или подлежащи на възстановяване суми от публични вземания, и по актове, издадени от същия орган, компетентен да ги определя. В конкретния случай не са налице хипотезите по чл. 128 - 130 ДОПК, които касаят единствено и само недължимо платени или събрани суми за данъци, задължителни осигурителни вноски, наложени от органите по приходите глоби и имуществени санкции, както и суми, подлежащи на възстановяване съгласно данъчното или осигурителното законодателство от Националната агенция за приходите, което от своя страна определя приложението на Чл. 170 от ДОПК, вр. с чл. 166, ал. 2 от ДОПК. Касая за особен вид вземане на „летищни такси“, които се приемат за публични държавни вземания и се установяват по правилата на чл. 166, ал.2 ДОПК и се прихващат по реда на чл. 170 ДОПК.

Съгласно чл. 170, ал. 1 от ДОПК недължимо платени или събрани суми за публични вземания, непосочени в разпоредбата на чл. 128-130 от ДОПК, каквито са летищните такси, се прихващат с непогасени публични задължения на същото лице по реда на чл. 166, ал. 2 от ДОПК по инициатива на органа, компетентен да установява публичното задължение или по искане на длъжника. Съответно отказът за прихващане, може да бъде обжалван от длъжника по реда на АПК пред органите по чл. 166, ал. 3 в 7 - дневен срок от съобщаването му/чл. 170, ал. 2 от ДОПК/. Тъй като разпоредбата на чл. 170, ал. 2 от ДОПК за прихващането на други публични задължения извън случаите на чл. 128-130 от ДОПК препраща към реда за установяването им /чл. 166, ал. 2/, а той е чрез издаване на административен акт, то следва да се преценят разпоредбите на АПК за издаване на административни актове.

В конкретния случай, с оглед направеното възражение на жалбоподателя и искане за прихващане и възстановяване на съответни суми, органът по издаване на АУПДВ е следвало да събере доказателства дали е налице произнасяне по исканията на дружеството от предходни дати, постановени ли са съответните административни актове, които да са влезли в сила, както и какви са конкретните размери на надвнесените парични суми за кои периоди, както и дали същите подлежат на възстановяване или прихващане. Липсата на нарочен диспозитив в издадения АУПДВ за отказ или извършване на прихващане на посочените от „България Еър“ АД суми, както липсата на нарочно издаден АПВ е лишило жалбоподателя от възможността да оспори по съответния процесуален ред не прихващането и невъзстановяването на претендираните от него суми. Следователно способът по който е издаден оспорвания акт противоречи на АПК. Налице е нарушение на чл.35 от АПК, като при издаване на акта не са изяснени фактите и обстоятелствата от значение за случая, не са събрани всички доказателства за правилното решаване на спора и в резултат не са проверени и преценени от издателя на акта. С оглед на горното, настоящият състав намира, че е допуснато съществено нарушение на административнопроизводствените правила, което води до незаконосъобразност на оспорения акт и съответно до основания за неговата

отмяна.

2./ Относно приложението на материалния закон съдът намира следното:

Съгласно чл. 120 от Закона за гражданско въздухоплаване /ЗГВ/ в летищата за обществено ползване се събират летищни такси за:1. кацане на въздухоплавателните средства;2. паркиране;3.пътници;4. ползване на пътнически ръкав;5. сигурност;6. шум (екологична).

В чл.120 ал.5 т.3 от ЗГВ е предвидено, че Летищните такси по ал. 1 за гражданските летища за обществено ползване - публична държавна собственост се събират: в случаите на международен договор, ратифициран, обнародван и влязъл в сила за Република България - при условията, определени в него; а т.4 от ал.5 - от летищния оператор на летището с годишен трафик над 5 милиона превозени пътници или от летищния оператор на летището с най-голям брой пътнически превози на територията на Република България.

Редът за събиране на летищните такси е специален, като разпоредбата на чл.122, ал.1 от ЗГВ изрично предвижда, че с наредба на МС се определят размера на таксите, реда и случаите, при които те се събират, а ал.2 от същата разпоредба сочи, че „Летищният оператор на летището с годишен трафик над 5 милиона превозени пътници или летищният оператор на летището с най-голям брой пътнически превози на територията на Република България, или главният директор на Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" приема решение за размера на летищните такси, като спазва процедурата по чл. 122е - 122с. След влизане в сила на решението по чл. 122к размерът на летищните такси по изречение първо се включва в наредбата по ал. 1.“. След като определеният размер на таксите се включи в Наредбата, то приложим става редът за тяхното събиране, уреден в нея.

На второ място, през периода, за който са определени летищните такси, е действала разпоредбата на чл.122, ал.2 от Закона за гражданското въздухоплаване, предвиждаща, че летищните такси следва да бъдат определени по размер от летищният оператор на летището с годишен трафик над 5 милиона превозени пътници или летищният оператор на летището с най-голям брой пътнически превози на територията на Република България. След влизане в сила на решението на посочения летищен оператор, размерът на определените със същото летищни такси се включва в Наредбата за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационното обслужване в Република България (Наредбата).

По делото е представено Решение за определяне размера на летищните такси на Летище С. № 3-896/30.10.2019г., издадено от изпълнителния директор на „Летище София“ ЕАД / л.348 – 360 от делото/, както и Решение за определяне на такса паркинг на летище С. с № 3-381/16.06.2020 г./л.361-369 от делото/, които се отнасят за периода от 01.01.2020 г. – 31.12.2020 г. и съответно 01.07.2020 г. -31.12.2020 г.

Следва да се отбележи, че при определяне на конкретния размер на дължимите такси за периода 01.01.2020г. – 31.12.2020г., съдът следва да вземе предвид и прогнозния характер на летищните такси към момента на определянето им с индивидуален административен акт – решение на летищния оператор. В зависимост от обстоятелството ще бъдат ли реално извършени планираните за дейността разходи, преценката е обективно възможно да бъде направена след изтичане на прогнозния период, когато разходите са действително извършени и са обобщени резултатите от това. Това е така, тъй като са базирани на краткосрочната прогноза за самолетния и

пътническият трафик за определен период, прогнозата за структурата на разходите на летищния оператор, относими към летищните такси и прогнозата за приходи от такси, съответстваща на разходите по периоди.

Сбъдването на заложените прогнозни данни и това извършени ли са реално и в цялост планираните за дейността на летището разходи, е ключово за дължимостта на таксите съобразно принципа за разходоориентираност от Директива 2009/12/ЕО. Преценката за това е обективно възможна след като е изтекъл прогнозният период и планираните разходи или част от тях са действително разходвани.

Разпоредбата на чл.6, т.3 от Директива 2009/12/ЕО, изисква от държавите членки да гарантират (като предвидят съответна процедура) средства за правна защита на ползвателите на летището, които в случай на несъгласие по дадено решение за летищните такси, взето от управляващия летището орган, да могат да поискат намесата на независимия надзорен орган, който да разгледа основанията за изменението на системата или на нивото на летищните такси. Това разрешение произтича от принципите на разходоориентираност при определяне на летищните такси - размерът да съответства на направените разходи, на прозрачност - диференциацията им да бъде обективна и основана на ясни критерии и равнопоставеност. Подходът е оправдан от обстоятелството, че летищните такси се заплащат от авиокомпаниите, но разходите за тях се поемат от пътниците или клиентите на товарни превози, т.к. заплащаната от тях крайна цена включва и посочените такси. Принципът за разходоориентираност създава възможност при положителна разлика между приходите и разходите на летището при всеки регулаторен период, таксите към ползвателите да бъдат коригирани въз основа на надвзетия приход, дължащ се на разлики между прогнозни и действителни ценообразуващи елементи. В. самата методика към Наредбата за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационно обслужване в Република България определя, че таксите за летищните услуги не са ориентирани към печалба, но те трябва да осигуряват самофинансиране на дейността. Целта на разходната система е да се осигури определяне на тарифна система, която е прозрачна, самостоятелно регулируема и която да позволява на летищния оператор да си възстановява пълните реални разходи, а на ползвателите - да плащат обявени, справедливи, недискриминационни и конкурентни такси за летищни услуги. (опр.№ 9895/25.07.2017г. на ВАС, VII по адм.дело № 7637/2017г.).

По делото не са събрани доказателства, какъв е бил точният размер на разходите на „Летище София“ ЕАД, които следва да се покриват от летищни такси за периода 2020г., като не е налице възможност да се извърши преценка дали приходите от летищни такси съответстват на разходите на летищния оператор.

На следващо място видно от доказателствата по делото преди издаването на АУПДВ са направени искания за прихващане и възстановяване на суми във връзка с отменени АУПДВ със влезли в сила съдебни решения, както следва:

- сума в размер на 5020878,87 лв.- по искането от 2019г. е постановен отказ за прихващане № 24/18.07.2019 г., потвърден с решение № 3-367/01.08.2019 г. от изпълнителния директор на Летище С..С решение № 7333/16.12.2020 г., по адм.д. № 9250/2019г. на АССГ, потвърдено с решение № 6627/02.06.2021 г. , по адм.д. № 3208/21 г. на ВАС, този отказ е отменен , като преписката е върната за ново произнасяне при съобразяване със задължителните указания на съда.

- законна лихва в размер на 402894,15 лв. върху главница от 620240,00 лв.

С влезли в сила съдебни решения – решение № 3537 / 28.05.2018 г. по адм.д. № 10780/2017г. на АССГ, потвърдено с решение № 3045/28.02.2019 г. по адм.д. № 8944/2018г. на ВАС, както и определение № 9848/26.06.2019 г. по адм.д. № 6147/2019 г. на ВАС и определение № 15335/12.11.2019 г. на петчленен състав на ВАС, е признато вземане на „България Еър“ АД в размер на главницата;

- Сума в размер на 10025150, 00 лв., представляваща надфактурирани суми от Летище С. суми за летищни такси. С решение № 2720/23.04.2018 г. по адм.д. № 4053/2017 г. на АССГ, решение № 10519/05.07.2019 г. по адм.д. № 7964/2018 г. по описа на ВАС тази сума е призната за надфактурирана и недължима платена от жалбоподателя.

Съответно издадените АУПДВ № 200-1255/30.12.2021 г. , № 31/ 22.12.2022 г., № 32/21.12.2023 г. и № 33/12.09.2024 г. са отменени с влезли в сила съдебни актове.

Съгласно приетата по делото ССЧЕ, която съдът кредитира като обективно и безпристрастно дадена, при проверката на счетоводството на Летище С. не се установяват счетоводни операции, платежни документи, актове за прихващане или други счетоводни данни, удостоверяващи извършено прихващане или възстановяване на тези суми. Правилно от вещото лице са определени и лихвите върху посочените сумите които са посочени като надфактурирани и недължимо платени от жалбоподателя.

Доводите в обжалвания акт, че не може да се направи прихващане, тъй като задължението към дружеството-жалбоподател е погасено по давност е необосновано и противоречи на закона. Преценката за това, дали задълженията на „Летище София“ ЕАД към дружеството-жалбоподател за посочените суми – главници и лихви за тези периоди следва да се базира на приложението на чл. 128-131 от ДОПК, които уреждат възстановяване и прихващане на надвнесени суми за данъци, такси и др. публични вземания.

Чл. 128 от ДОПК гласи: „чл. 128. (1) Недължимо платени или събрани суми за данъци, задължителни осигурителни вноски, наложени от органите по приходите глоби и имуществени санкции, както и суми, подлежащи на възстановяване съгласно данъчното или осигурителното законодателство от Националната агенция за приходите, се прихващат от органите по приходите за погасяване на изискуеми публични вземания, събирани от Националната агенция за приходите. Може да се извърши прихващане с погасено по давност задължение, когато вземането на длъжника е станало изискуемо, преди задължението му да бъде погасено по давност“.

Следващите разпоредби уреждат процедурата по прихващане/ възстановяване, като видно от чл. 129, това става или служебно, или по искане на лицето:“ Чл. 129. (1) Прихващането или възстановяването може да се извършва по инициатива на органа по приходите или по писмено искане на лицето. Искането за прихващане или възстановяване се разглежда, ако е подадено до изтичането на 5 години, считано от 1 януари на годината, следваща годината на възникване на основанието за възстановяване, освен ако в закон е предвидено друго.“

Срокът да се иска прихващане или връщане на надвнесени или недължимо-платени публични задължения тече от датата на плащането и е съгласно чл. 129, ал. 1 от ДОПК „5 години, считано от 1 януари на годината, следваща годината на възникване на основанието за възстановяване“.

В случая, доколкото са водени съдебни дела за оспорване дължимостта на сумите, това е датата на влизане в сила на съдебното решение, с което е установена недължимостта на главницата, от което следва и дължимостта на лихвата. Именно след

тази дата може да се направи искане за възстановяване/прихващане на недължимо-платените главница и лихви със задълженията на дружеството и започва да тече срокът за погасяване това право по чл. 129, ал. 1 от ДОПК. Съгласно чл. 177, ал. 1 от АПК, решението за отмяната на акта има действие по отношение на всички, т.е. неоснователни са възраженията на „Летище София“ ЕАД, че решенията по тези дела не го обвързват. Няма пречка задълженията по горепосочените решения да се прихванат с новоустановените задължения на дружеството-жалбоподател, напротив органа е имал задължението да извърши исканото прихващане. Освен това задължението по процесния акт е в по-нисък размер от задължението по съдебните решения, т.е. могат да се прихванат множество задължения.

С оглед на горното, издаденият акт следва да се отмени като незаконосъобразен – постановен при съществени процесуални нарушения и нарушение на материалния закон, но за пълнота, съдът ще се произнесе и по другите възражения на дружеството-жалбоподател.

Съгласно чл. 7, ал. 1 от Наредбата за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационно обслужване в Република България (Наредбата) при неспазване на определените във фактурата срокове за плащане, таксите по чл. 3, ал. 1 и, ал. 2 т. 1 се събират с дължимата законна лихва за всеки просрочен ден. Съгласно чл. 5, ал. 2 от Наредбата, срокът за плащане е 30 дни, считано от датата на издаване на фактурата.

С процесния АУПДВ са установени задължения за лихви по просрочени фактури за летищни такси, издадени за периода 01. 01. 2020г. - 31. 12. 2020г. подробно изброени по-горе. Видно от така представените фактури в тях е вписан срок за плащане 30 дни от издаване на фактурата, което отговаря и на нормативната рамка. Наложени са лихви за задължения начислени във фактури с дата на издаване през 2020г. Крайната дата за погасяване на посочените във всяка една от тях задължения е в срок от 30 дни от датата на издаване. По отношение на най-късно издадената фактура този срок изтича на 30.01.2021г. Лихвата по отношение на тези задължения е дължима от деня следващ срока за тяхното изпълнение, следователно лихвите по тези фактури са били дължими към края на 2020г., а по тези с падеж 2021г. до края на съответната година.

Давностният срок по чл. 171 от ДОПК започва да тече считано от първи януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати съответното публично задължение или в случая за най-близкото задължение това е от 01.01.2021г. и 01.01.2022г. тъй като тя е годината следваща годината в която е следвало да се платят тези публични задължения – 2020 и 2021г. (за дължими летищни такси).

Преди 05.08.2023г. (влизане в сила на чл. 171, ал.3 ДОПК), съгласно чл. 11, ал.3 ЗЗД вземанията за лихви се погасяват с изтичане на тригодишна давност. Следователно, тези вземания за лихви към 26.11.2025 г. – датата на започване на производството, са погасени по давност (изтекла на 01.01.2024г., за задълженията изискуеми 2020г. и на 01.01.2025г. за задълженията изискуеми 2021г.), поради което възражението за изтекла погасителна давност на жалбоподателя се явява основателно (в този смисъл и Решение № 7769 от 24.06.2024г. по адм.дело № 3685/2024г., VIII отд. на ВАС). Горейзложените обстоятелства сочат, че е налице материална незаконосъобразност на оспорения АУПДВ, тъй като същият е издаден в противоречие с разпоредбите уреждащи давностните срокове за погасяване на задълженията от лихви, за което е налично и съответното възражение от страна на жалбоподателя. Предвид изложеното актът се

явява незаконосъобразен и в тази му част, ето защо следва да бъде отменен.

С оглед крайния изход на делото на дружеството-жалбоподател следва да бъдат присъдени разноските по делото в размер на 503.18 евро / 25.56 евро държавна такса и 477.62 евро депозити за вещо лице/ , както и юрисконсултско възнаграждение в размер на 153.19 евро / 300 лв./ на основание чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, вр. с чл. 143, ал.1 от АПК.Не следва да се присъжда юрисконсултско възнаграждение по реда на чл.161 от ДОПК, доколкото реда на обжалване на АУПДВ е по чл.145 и сл. от АПК, вр. с чл.166, ал.3 от ДОПК.Юрисконсултското възнаграждение е определено в максимален размер и съответства на фактическата и правна сложност на делото и процесуалното му развитие.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал.2 от АПК, вр. с чл.166, ал.3 от ДОПК, Административен съд – София - град, Трето отделение, 49 състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на „България Еър“ АД, ЕИК[ЕИК],със седалище и адрес на управление: [населено място], район С., Летище С., [улица], **Акт за установяване на публично държавно вземане № 44/03.12.2025г.**, издаден от Д. И. З., на длъжност „гл.счетоводител“ в „Летище София“ ЕАД, и определена за орган, който да издава АУПДВ от летищни такси за използване на Летище С., потвърден с Решение № 3-35/ 19.12.2025 г. на изпълнителния директор на „Летище София“ ЕАД.

ОСЪЖДА „Летище София“ ЕАД, ЕИК[ЕИК],да заплати на „България Еър“ АД, ЕИК[ЕИК],със седалище и адрес на управление: [населено място], район С., Летище С., [улица], сумата в размер на 656.37 евро/ шестотин петдесет и шест евро и тридесет и седем цента/, представляваща разноски по делото и юрисконсултско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване, пред Върховния административен съд, в 14 – дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: